

Teemaleht: koolihariduse tulevik õpetajate puuduse korral

Kas sa oled mõelnud, et meie kodanikukohustuste hulka kuulub ka õppimine, aga kelle kohustus on õpetamine?

Eestis on igaühel õigus haridusele ning igal lapsel on õigus ja kohustus käia koolis ja õppida. See on olnud meie riigi arengu üks alustalasid. Praeguseks oleme jõudnud olukorda, kus Eestis on puudu tuhandeid õpetajaid, abiõpetajaid, eripedagooge ja probleem süveneb aasta-aastalt. Üle poole õpetajatest on vanemad kui 50-aastased ning ligi pooled alustavatest õpetajatest loobuvad sellest ametist esimese viie tööaasta jooksul. Eriti valusalt mõjutab õpetajate põud maapiirkondi. See on laiem ühiskondlik probleem, millest ei jää lõpuks puutumata ükski koolinoor, pere, ettevõtte, omavalitsus ega ka riik tervikuna. Õpetajate puuduse leevendamise ühe lahendusena nähakse palgatõusu ja suuremat koolitustellimust, aga see on vaid osa rehendumisest. Rahvastiku muutused, digiareng, linnastumine, hiljutine pandeemia kogemus ja teised ühiskondlikud suundumused on oluliselt mõjutanud arusaama haridusest ning selle omandamise viisidest. Millised uued võimalused on peidus neis muutustes?

Kuidas lahendada kasvavat õpetajate puudust ja tagada lastele hea haridus?

Mõtisklemist ja arutelu võib alustada siit:

- Kuidas saab kogukond panustada, et koolitunnid saaksid õpetajate puuduse korral antud (nt lapsevanemad abiõpetajana vms)? Mida selleks vaja on?
- Kuidas saavad tehnoloogia ja digivahendid õpetajaid veelgi rohkem abistada ja asendada?
- Mis päriselt motiveerib õpetajaid oma tööd tegema ja kuidas ennetada õpetajate läbipõlemist? Millised on näiteks riigi, omavalitsuse, koolijuhhi, lapsevanemate ja teiste seotud osapoolte võimalused toetada õpetajate rahulolu ja tööroõmu?

Kas tead, et

Üldhariduskoolides töötas 2021/2022. õppeaastal **16 569 õpetajat** ja kutseõppeasutuses **2086 õpetajat**.

Õpetajate keskmine vanus on kasvamas. Iga teine õpetaja on vanuses **50+** ning iga kümnes õpetaja on **noorem kui 30 eluaastat**.

Pensionile siirduvate õpetajate tõttu vajab Eesti ligikaudu **380** uut üldhariduskoolide õpetajat aastas. **Eriti kriitiline on koolides seis** loodusteaduslike ainete ja matemaatikaõpetajatega. **Iga viies** matemaatika-, keemia-, geograafia- ja bioloogiaõpetaja on vanuses **60+** ning füüsikaõpetajatest on selles vanuses **iga neljas**.

Üldhariduskoolides on meesõpetajaid **15%**, kutseõppeasutustes **39%**.

Õpetajaameti mainet peab väga heaks või heaks ligikaudu **40%** õpetajatest, peaaegu pooled **16-19-aastastest** õpilastest ja kaks kolmandikku **35-50-aastastest** täiskasvanutest.

Huvitavat lisalugemist:

[Uuringu „õpetajaameti kuvand ja atraktiivsus“ lõpparuanne \(2021\)](#)

[Õpetajate järelkasvu tegevuskava \(2021\)](#)

[Kutsekoja video „Milline on tulevikuõpetaja?“](#)

[Kutsekoja koostatud OSKA tööjõuproгноos aastani 2025 hariduse ja teaduse valdkonnas \(2018\)](#)

[Riigikontrolli audit „Ülevaade riigi vara kasutamisest ja säilimisest 2019.-2020. aastal Esmatähtsate avalike teenuste tulevik“ \(2020\), vt lk 17-26](#)